

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI KULUTTAJIEN KANNALTA SOPIMATTOMASTA MENETTELYSTÄ MARKKINOINNISSA JA ASIAKASSUHTEISSA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 1 JA 2 §:N MUUTTAMISESTA**1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet**

Eduskunta hyväksyi 27 päivänä kesäkuuta 2022 niin sanotun Omnibus-direktiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2161 neuvoston direktiivin 93/13/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/6/EY, 2005/29/EY sekä 2011/83/EU muuttamisesta unionin kuluttajansuojasääntöjen täytäntöönpanon valvonnan parantamisen ja nykyaikaistamisen osalta, jäljempänä Omnibus-direktiivi) täytäntöön panemiseksi annettavat lait (EV 87/2022 vp — HE 14/2022 vp). Tarkoituksena on, että lait vahvistetaan 8 päivänä heinäkuuta 2022 ja että ne tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Omnibus-direktiivin täytäntöönpano edellyttää lakimuutosten lisäksi muutoksia kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa annettuun valtioneuvoston asetukseen (601/2008). Asetuksella on pantu täytäntöön sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta).

Asetuksenantovaltuudesta säädetään kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 15 §:n 3 kohdassa, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin I liitteen panemiseksi täytäntöön.

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu oikeusministeriössä.

Asetusehdotuksesta ei ole järjestetty erillistä lausuntokierrosta muutosten vähäisen merkityksen ja teknisen luonteen vuoksi. Intressitahoilla on ollut mahdollisuus lausua asetusmuutoksesta lausuntokierroksella olleen työryhmän mietinnön (Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2021:22) yhteydessä. Lausunnonantajilla ei ollut huomioita asetusmuutoksista.

Asetusehdotus on tarkistettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3 Asetuksen sisältö

Valtioneuvoston asetuksessa kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa säädetään niistä menettelyistä, joita pidetään kaikissa tapauksissa harhaanjohtavina tai aggressiivisina ja siten kuluttajansuojalain 2 luvun 1

§:ssä tarkoitetulla tavalla sopimattomina. Asetuksen 1 §:ssä säädetään harhaanjohtavasta menettelystä ja 2 §:ssä säädetään aggressiivisesta menettelystä. Asetuksessa mainitut menettelyt ovat aina kiellettyjä ilman kokonaisarviointia.

Asetuksen 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 23–26 kohta. Uusi 23 kohta koskee hakutulosten antamista kuluttajan verkossa tekemään hakukyselyyn, 24 kohta tapahtumalippujen jälleenmyyntiä kuluttajille, 25 kohta elinkeinonharjoittajan ilmoituksia tuotearvosteluista ja 26 kohta tekaistuja ja vääristeltyjä kuluttaja-arvosteluja ja suositteluja. Mainituilla kohdilla pannaan täytäntöön Omnibus-direktiivin 3 artiklan 7 kohdan a ja b alakohta.

Asetuksen 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 kohta, joka koskee kuluttajan korvaushakemuksen tekemistä vakuutuksen perusteella ja sen yhteydessä esitettäviä asiakirjoja sekä vastaamatta jättämistä asiaan liittyvään kirjeenvaihtoon. Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin täytäntöönpanovaiheessa arvioitiin, että direktiivin I liitteen 27 kohdassa tarkoitetut menettelyt ovat olleet kiellettyjä jo silloisten säännösten nojalla, minkä vuoksi uusia säännöksiä ei tältä osin ehdotettu sisällytettäväksi valtioneuvoston asetukseen (HE 32/2008 vp, s. 15-16). Asiaa uudelleen arvioitaessa on päädytty siihen, että sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi on aiheellista, että myös liitteen 27 kohta pannaan nimenomaisesti täytäntöön.

4 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotetun sääntelyn vaikutukset on arvioitu hallituksen esityksessä 14/2022 vp.

5 Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023, jolloin myös Omnibus-direktiivin täytäntöön panemiseksi annetut lakimuutokset tulevat voimaan.